

Covidvaccination - Anafylaxibehandling vid allvarlig överkänslighetsreaktion hos vuxna och barn från 12 år, tillämpas i externa lokaler

Innehåll

1.	Syfte och omfattning	1
2.	Allmänt	1
3.	Ansvar och roller	1
3.1.	Verksamhetschef (VC)	1
3.2.	Vårdenhetschef (VEC).....	1
4.	Beskrivning	1
4.1.	Checklista - Behandling av akuta överkänslighetsreaktioner	3
4.2.	Komplikationer.....	4
4.3.	Dokumentation	4
5.	Plan för kommunikation och implementering	4
6.	Dokumentinformation	4
7.	Referenser	4

1. Syfte och omfattning

Rutinen beskriver behandling av patienter som drabbats av akuta överkänslighets- och/eller anafylaktiska reaktioner i samband med vaccination mot covid-19 i lokal som inte är ett sjukhus eller en hälsocentral.

Rutinen omfattar all personal inom Hälso- och sjukvård Region Gävleborg.

2. Allmänt

Anafylaxi är en potentiellt livshotande akut, svår, snabbt insättande systemisk överkänslighetsreaktion från flera organsystem som är potentiellt livshotande. Reaktionen inkluderar alltid en objektiv respiratorisk, kardiovaskulär och/eller kraftig allmänpåverkan.

3. Ansvar och roller

3.1. Verksamhetschef (VC)

Är ytterst ansvarig för att göra rutinen känd, kommunicerad och implementerad och att det finns rutiner som säkerställer att det finns tillgång till adekvat utrustning och läkemedel för akuta situationer inom verksamheten.

3.2. Vårdenhetschef (VEC)

Ansvarar för att göra rutinen känd, kommunicerad och implementerad inom sin verksamhet.

4. Beskrivning

Bedöm graden av anafylaxi (1-3) enligt tabellen nedan. Symtom från luftvägar, cirkulation och/eller kraftig allmänpåverkan krävs. Graden bestäms från det organsystem som har den svåraste nivån.

	Hud	Ögon och näsa	Mun och mage/tarm	Luftvägar	Hjärta/kärl	Allmänna symtom
Ej anafylaxi	Klåda Flush Urtikaria Angioödem	Konjunktivit med klåda och rodnad Rinit med klåda, nästäppa rinnsnuva nysningar	Klåda i mun Läppsvullnad Svullnadskänsla i mun och svalg Illamående Lindrig buk-smärta Enstaka kräkning			Trötthet
Anafylaxi Grad 1	– " –	– " –	Ökande buk-smärta Upprepade kräkningar Diarré	Heshet Lindrig bronk-obstruktion		Uttalad trötthet Rastlöshet oro
Anafylaxi Grad 2	– " –	– " –	– " –	Skällhosta Sväljnings besvär Medelsvår bronk-obstruktion		Svimnings-känsla Katastrofkänsla
Anafylaxi Grad 3	– " –	– " –	Urin- och/eller fecesavgång	Hypoxi Cyanos Svår bronk obstruktion Andnings-stopp	Hypotoni Bradykardi Arytmi Hjärtstopp	Förvirring Medvetslöshet

4.1. Checklista - Behandling av akuta överkänslighetsreaktioner

Avbryt pågående behandling med misstänkt utlösande läkemedel/agens.

Bedöm enligt ABCDE

Airway: stridor, tungsvullnad

Breathing: saturation, andningsfrekvens, biljud

Circulation: puls, hjärtfrekvens, blodtryck

Disability: medvetandepåverkan

Exposure: utslag, klåda

Larma enligt lokala rutiner

Lokala symtom utan allmänpåverkan - Ej anafylaxi (ABCD utan anmärkning)

- Munsönderfallande tablett desloratadin (Caredin) 5mg 1-2 tabletter
- Överväg tablett betametason (Betapred) 0,5 mg 10 tabletter

Anafylaxi grad 1-2

Adrenalin omedelbart är den enskilt viktigaste behandling vid misstänkt anafylaxi!

- I första hand med förfylld injektionspenna (t.ex EpiPen, Anapen, Emerade, Jext).
Om man inte har förfyllda injektionspennor kan man ge injektion enligt dosering:
Vikt över 20 kg: Injektion Adrenalin 1mg/ml 0,3-0,5 ml i.m. Kan upprepas efter 5-10 min vid behov.
- Munsönderfallande tablett desloratadin (Caredin) 5mg 2 tabletter
- Tablett betametason (Betapred) 0,5 mg 10 tabletter
- Tillkalla ambulans, var tydlig med att patienten inte befinner sig på sjukvårdsinrättning. Anafylaxi i samhället bör resultera i att ambulans skickas som prio 1.
- Sätt 2 perifera venkatetrar (PVK) i väntan på ambulans.

Anafylaxi grad 3 (påverkan av ABCD) - Larma narkospersonal/ambulans

Adrenalin omedelbart är den enskilt viktigaste behandling vid misstänkt anafylaxi!

- I första hand med förfylld injektionspenna (t.ex EpiPen, Anapen, Emerade, Jext).
Om man inte har förfyllda injektionspennor kan man ge injektion enligt dosering:
Vikt över 20 kg: Injektion Adrenalin 1mg/ml 0,3-0,5 ml i.m. Kan upprepas efter 5-10 min vid behov.
- Tablett betametason (Betapred) 0,5 mg 10 tabletter
- Munsönderfallande tablett desloratadin (Caredin) 5mg 2 tabletter
- Vid blodtrycksfall: skapa högläge för patientens fötter
- Tillkalla ambulans, var tydlig med att patienten inte befinner sig på sjukvårdsinrättning. Anafylaxi i samhället bör resultera i att ambulans skickas som prio 1.
- Sätt 2 perifera venkatetrar (PVK) i väntan på ambulans.
- Vid hjärtstopp starta Hjärt- och lungräddning (HLR)

4.2. Komplikationer

Efter en initial reaktion kan i upp till 20 % av fallen svåra symtom åter uppträda, en bifasisk reaktion. Kommer vanligen inom 4–8 timmar. Risken ökar om adrenalin har getts sent i sjukdomsförloppet.

4.3. Dokumentation

Viktigt att dokumentera reaktionen i patientens löpande journal och under varningssymbolen.

5. Plan för kommunikation och implementering

Kvalitetssamordnare inom berörda verksamhetsområden och representant för HVK är extra uppföljare och informerar Verksamhetschef och Vårdenhetschef om rutinen och dessa ansvarar för att rutinen blir känd och tillämpas.

Rutinen publiceras på Samverkanswebb under info om Covidvaccination.
Rutinen kommuniceras i projektgruppen för Covidvaccination.

6. Dokumentinformation

Rutinen har upprättats i samarbete med:

Tommy Lundmark, Chefläkare och specialist i allmänmedicin

Johanna Roos, Specialist i internmedicin och lungmedicin

Sara Schildt, Specialist i allmänmedicin

Vid rev 2, anpassning för att gälla från 12 år: Alf Kågström, Specialist i barn-
Ungdomssjukvård och Per Melander Chefläkare och specialist i allmänmedicin.

Rev 5 granskad av Jessica A Eriksson, Apotekare och Shah S Jalal, Smittskyddsläkare.

7. Referenser

Dokumentnamn	Plats
Anafylaxi, Rekommendationer för omhändertagande och behandling, Svenska Föreningen För Allergologi (SFFA) 2015	Sffa.nu
Nationellt kliniskt kunskapsstöd (NKK)	nationelltklinisktkunskapsstod.se
Anafylaxi akutorialgoritm på hälsocentral	Läkemedel Gävleborg
Anafylaxi - Behandling vid allvarlig överkänslighetsreaktion hos vuxna	Platina Dokument ID: 09-396058
Anafylaxi - Akutbehandling BUS Gävleborg	Platina Dokument ID: 09-149306